

Sygn. akt III RC 212/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSR Agnieszka Lubińska**

Protokolant: **st. sekr. sąd. Justyna Renkiewicz- Kicza**

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2018 roku w Grudziądzu na rozprawie
spraw:

1/ z powództwa M. S. (1)

przeciwko **M. S. (2)**

o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej

2/ z powództwa M. S. (2)

przeciwko **M. S. (1)**

o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej

z udziałem Prokuratora Rejonowego w Grudziądzu

1. ustanawia rozdzielność majątkową małżeńską M. S. (1), nazwisko rodowe S., urodzonego (...) w G. i M. S. (2), nazwisko rodowe P., urodzonej (...) w W., którzy w dniu 26.06.2010 r. zawarli związek małżeński zarejestrowany w Urzędzie Stanu Cywilnego w G. pod numerem (...), z dniem 17.03.2017 r.;
2. oddała powództwo M. S. (1) w pozostałej części;
3. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.

Sygn. akt III RC 212/17

UZASADNIENIE

M. S. (2), działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wystąpiła w dniu 17 marca 2017 roku do Sądu Rejonowego w Grudziądzu z powództwem przeciwko M. S. (1) o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej pomiędzy stronami pozostającymi w związku małżeńskim zawartym 26 czerwca 2010 r. z dniem wniesienia pozwu. Wniosła także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że wyprowadziła się od męża w dniu 1 marca 2017 r., a już uprzednio od wielu miesięcy nie układało się w małżeństwie stron. Wskazała na istnienie separacji faktycznej małżonków, która uniemożliwia współdziałanie małżonków w zarządzie majątkiem wspólnym. Podała, że każde z małżonków prowadzi odrębną działalność gospodarczą, a w związku z tą działalnością oboje małżonkowie zaciągali liczne zobowiązania.

Powódka zaznaczyła, że obecnie pozwany grozi jej wyprzedaniem majątku firmowego. Wyjaśniła, że strony są rodzicami małoletniego B. S. urodzonego (...)

M. S. (1), działając przez profesjonalnego pełnomocnika, w dniu 7 kwietnia 2017 r. wniósł do Sądu Rejonowego w Grudziądzu pozew przeciwko M. S. (2) o ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej pomiędzy stronami pozostającymi w związku małżeńskim zawartym 26 czerwca 2010 r. z datą wsteczną od dnia 1 marca 2017 r. Wniósł także o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 28 lutego 2017 r. wyprowadził się ze wspólnego mieszkania. Od tego czasu strony nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego i nie są w stanie porozumieć się w sprawach finansowych związanych z prowadzeniem firmy transportowej. Podał, że w 2014 r. M. S. (2) podjęła działalność gospodarczą - otworzyła firmę (...) M. S. (2), którą faktycznie do lutego 2017 r. prowadził powód. Od 26 lutego 2017 r. powód nie ma dostępu do danych firmowych i konta, ponieważ zostały zmienione hasła. Powód wyraził obawę, że pozwana może doprowadzić przedsiębiorstwo do strat, z uwagi na jej nieporadność.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o odrzucenie pozwu, a ewentualnie o uwzględnienie powództwa, z tym ustaleniem, że rozdzielnosc powinna być orzeczona z dniem 17 marca 2017 r.

Pozwana powołała się na treść art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. i na złożony przez nią w dniu 17 marca 2017 r. pozew o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej.

Prokurator Rejonowy w Grudziądzu zgłosił swój udział w toczącym się postępowaniu.

Postanowieniem z dnia 9 maja 2017 r. Sąd połączył obie te sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił, co następuje:

M. S. (2) i M. S. (1) pobrali się 26 czerwca 2010 r. w G.. Nie zawierali żadnych umów majątkowych małżeńskich i pozostają w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej.

Ze związku małżeńskiego stron pochodzi jedno dziecko – syn B. S. urodzony (...)

W czasie trwania małżeństwa w 2014 r. M. S. (2) podjęła działalność gospodarczą w postaci firmy (...) M. S. (2). Firmę tę faktycznie prowadziła wspólnie z mężem, który do lutego 2017 r. podejmował większość decyzji strategicznych i narzucał żonie składanie podpisów na różnych dokumentach, w tym związanych z zaciąganiem kredytów, umowach leasingu. M. S. (2) zajmowała się głównie sprawami administracyjnymi.

W 2016 r. miała miejsce sytuacja, gdy pod nieobecność M. S. (2) w firmie, M. S. (1) podrobił jej podpis na dokumentach, w tym na wekslu. Toczyło się w tej sprawie postępowanie karne.

Na potrzeby prowadzonej przez M. S. (2) działalności małżonkowie nabywali samochody ciężarowe z naczepami. Na początku 2017 r. posiadali 7 samochodów ciężarowych, w tym 3 w leasingu, których łączna wartość wynosiła około 300.000 zł.

Rodzice M. S. (1) przekazali małżonkom S. środki finansowe na działalność firmy (...), pochodzące z zaciągniętego przez nich specjalnie na ten cel kredytu na kwotę 150.000 zł. M. S. (2) do końca lutego 2017 r. spłacała to zobowiązanie, po tej dacie zaprzestała. M. S. (1) już po rozstaniu z żoną przekazywał rodzicom środki finansowe celem spłaty tego zobowiązania.

Strony wspólnie podpisały umowę kredytu obrotowego w związku z działalnością firmy (...). M. S. (1) już po rozstaniu z żoną podpisał zgodę na przedłużenie tej umowy na kolejne 3 miesiące, a po ich upływie nie zgodził się na podpisanie przedłużenia tego kredytu na dalszy okres i M. S. (2) musiała go spłacić w całości. Zaciągnęła w tym celu pożyczkę w dniu 4.09.2017 r. od znajomego na kwotę 100.000 zł. Spłaty dokonała w dniu 22.09.2017 r.

M. S. (2) nie zapłaciła faktur za paliwo tankowane w okresie do lutego 2017 r. na potrzeby działalności firmy (...), wystawionych przez spółkę (...), opiewających na łączną kwotę około 250.000 zł.

M. S. (1) jest prezesem zarządu i (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., zajmującej się głównie handlem paliwami. Posiada 50% udziałów tej spółki. Jednocześnie jest on zatrudniony przez tą spółkę i z tytułu umowy o pracę otrzymuje wynagrodzenie około 2.000 zł netto.

Każde z małżonków posiada swój rachunek bankowy. M. S. (1) nie miał dostępu do konta związanego z działalnością firmy (...).

Oboje małżonkowie wyprowadzili się ze wspólnego mieszkania na początku marca 2017 r. M. S. (1) zamieszkał w domku w ogrodzie działkowym posiadanym wspólnie przez małżonków, a następnie powrócił do wspólnego mieszkania kilka tygodni po jego opuszczeniu przez M. S. (2). W kwietniu 2017 r. zmienił zamki w tym mieszkaniu, aby uniemożliwić żonie wejście do niego.

M. S. (2) zamieszkiwała przez kilka dni u koleżanki, potem u swojej matki. W dniu 10 marca 2017 r. wynajęła mieszkanie przy ul. (...). Umowa najmu została podpisana na czas określony do 20.03.2018 r., a w dniu zawarcia umowy M. S. (2) zapłaciła czynsz najmu za cały rok „z góry” w kwocie 22.200 zł.

Od czasu opuszczenia wspólnego mieszkania małżonkowie nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego i ustało ich wspólne życie małżeńskie.

M. S. (2) w dniu 1 marca 2017 r. zmieniła hasła dostępu do kont i informacji związanych z działalnością firmy (...) i nie dopuściła męża do dalszego prowadzenia tej działalności. Zaczęła samodzielnie podejmować decyzje związane z prowadzeniem firmy.

W ostatnim okresie M. S. (2) oddała w leasing samochód ciężarowy, służący do wykonywania tej działalności, za co otrzymała około 90.000 zł brutto.

W skład majątku wspólnego stron wchodzi m.in. domek w ogrodzie działkowym w G. o wartości około 80.000 zł i samochody ciężarowe z naczepami.

W kwietniu 2017 r. M. S. (1) bez zgody żony sprzedał motocykl należący do majątku wspólnego małżonków za kwotę 8.000 zł. W ostatnim czasie sprzedał również bez zgody żony samochód marki B. za kwotę 12.000 zł. Pieniądze pochodzące z tych sprzedaży przekazał swoim rodzicom z przeznaczeniem na spłatę zaciągniętego przez nich długu, z którego środki przeznaczone zostały na działalność firmy (...).

M. S. (2) w dniu 26 czerwca 2017 r. sprzedała bez zgody męża samochód V. (...) za kwotę 20.000 zł. Powódka również bez zgody męża oddała w leasing samochód ciężarowy.

Działalność firmy (...) w 2017 r. przyniosła stratę.

W dniu 31 marca 2017 r. M. S. (1) złożył do Sądu Okręgowego w Toruniu pozew o rozwód. Sprawa toczy się pod sygnaturą akt IC 680/17.

Toczy się postępowanie karne z zawiadomienia M. S. (2), o znęcanie się nad nią przez M. S. (1).

Na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Toruniu o zabezpieczeniu, wydanego w sprawie rozwodowej, M. S. (1) jest obowiązany do łożenia na rzecz małoletniego syna alimenty w kwocie 300 zł miesięcznie.

(okoliczności bezsporne,

dowód: - odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 7, 23 akt;

- odpis aktu urodzenia – k. 8 akt;
- wydruk z (...) k. 6, 24 akt;
- wydruk z KRS – k. 25-27 akt;
- pismo M. S. (2) z 29.06.2017 r. – k. 58 akt;
- kopia aneksu do umowy limitu debetowego – k. 59-62 akt;
- kopia umowy sprzedaży samochodu – k. 63 akt;
- raport z księgi przychodów (...) za 2017 r. – k. 82 akt;
- wydruk historii rachunku bankowego – k. 83-100 akt;
- oświadczenie banku o spłacie kredytu – k. 101 akt;
- umowy bankowe – k. 102-109 akt;
- kopia umowy pożyczki – k. 110-111 akt;
- kopia deklaracji (...)3 – k. 112-114 akt;
- wydruk z podatkowej księgi przychodów i rozchodów – k. 122-130 akt;
- pozew w sprawie rozwodowej – k. 3-6 akt Sądu Okręgowego w Toruniu sygn. akt IC 680/17;
- umowa najmu lokalu z 10.03.2017 r. – k. 43-44 akt Sądu Okręgowego w Toruniu sygn. akt IC 680/17;
- zawiadomienie o wszczęciu dochodzenia – k. 147 akt Sądu Okręgowego w Toruniu sygn. akt IC 680/17;
- zeznania świadka R. G. - minuta 1:13:16-1:29:20 nagrania z rozprawy z 29.05.2017 r.;
- zeznania świadka A. R. - minuta 1:29:30-1:42:50 nagrania z rozprawy z 29.05.2017 r.;
- zeznania świadka B. P. - minuta 1:42:56-2:09:00 nagrania z rozprawy z 29.05.2017 r.;
- zeznania powódki/pozwanej M. S. (2) – minuta 37:25-1:11:40 nagrania z rozprawy z 29.05.2017 r., minuta 25:10-40:50 nagrania z rozprawy z 14.07.2017 r.; minuta 34:11-50:00 nagrania z rozprawy z 18.01.2018 r.;
- zeznania powoda/pozwanego M. S. (1) – minuta 16:14-37:00 nagrania z rozprawy z 29.05.2017 r., minuta 4:54-25:00 nagrania z rozprawy z 14.07.2017 r.; minuta 6:57-34:00 nagrania z rozprawy z 18.01.2018 r.)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz aktach Sądu Okręgowego Toruniu sygn. akt I C 680/17, zeznania świadków: R. G., A. R. i B. P., a także przesłuchanie stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków: R. G., A. R. i B. P.. Zeznania te są jasne, logiczne i konsekwentne oraz znajdują oparcie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd dał wiarę zeznaniom stron w zakresie w jakim znalazło to wyraz w ustalonym stanie faktycznym.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania. Prawdziwość dokumentów nie budziła bowiem wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

W pierwszej kolejności wymaga wyjaśnienia, iż Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia dwie sprawy – z powództwa M. S. (2) przeciwko M. S. (1) i z powództwa M. S. (1) przeciwko M. S. (2), uznając, że nie zachodzi tożsamość przedmiotowa tych spraw, która stanowiłaby podstawę do odrzucenia pozwu w później zawisłej sprawie. Pozew M. S. (1) dotyczył bowiem ustanowienia rozdzielności majątkowej z datą wsteczną, podczas gdy M. S. (2) wносиła o ustanowienie jej z dniem wniesienia pozwu.

Przechodząc do dalszych rozważań prawnych należy zauważyć, że ustroj małżeńskiej ustawowej wspólności majątkowej ma na celu wzmocnienie rodziny oraz zapewnienie jej ustabilizowanej bazy materialnej i najlepiej realizuje zasadę równych praw obojga małżonków w dziedzinie stosunków majątkowych stanowiących materialną podstawę funkcjonowania rodziny. Zasadą jest obowiązywanie takiego reżimu majątkowego w każdym małżeństwie, chyba że małżonkowie zawierali umowy majątkowe małżeńskie. Małżonkowie mogą w drodze umownej znieść wspólność majątkową małżeńską.

Zgodnie z treścią art. 52 § 1 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej.

Należy zauważyć, że pojęcie „ważne powody” nie zostało zdefiniowane w ustawie. W judykaturze Sądu Najwyższego wskazano, że ważne powody to sytuacja pociągająca za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny. Jako ważne powody wskazywane są między innymi: trwonienie przez jednego małżonka wspólnego majątku (hulaszczy tryb życia, alkoholizm, rażąco niegospodarne zachowanie), zaciąganie długów, które mogą być egzekwowane z majątku wspólnego, nieprzyczynianie się do powiększania majątku wspólnego przez uchylanie się od pracy, zatrzymanie majątku wspólnego dla siebie i niedopuszczanie drugiego współmałżonka do korzystania z niego, separacja faktyczna, która uniemożliwia współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym. Należy uznać, że ważny powód ustanowienia rozdzielności majątkowej może stanowić stan separacji małżonków, jeżeli nie ma charakteru przejściowego, lecz stanowi skutek trwałego rozkładu pożycia małżonków. Jednak ważnym powodem w rozumieniu art. 52 § 1 nie jest każda postać separacji faktycznej małżonków, lecz tylko taka, która zarazem uniemożliwia im lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie ich majątkiem wspólnym (por. wyrok SN 14.01.2005, III CK 112/04, Lex 602707, wyrok SN z 15.12.2000 r., IV CKN 200/00, Lex 536992; wyrok SN z 13.1.2000 r., II CKN 1070/98).

W myśl art. 52 § 2 k.r.o. w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Przedmiotem oceny Sądu w niniejszej sprawie stało się więc ustalenie, czy wystąpiły ważne powody uzasadniające ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy stronami oraz, czy zachodzi wyjątkowy wypadek przemawiający za ustanowieniem tej rozdzielności z dniem wcześniejszym niż data wytoczenia powództwa, a konkretnie pierwszego z powództw – wytoczonego przez M. S. (2) w dniu 17 marca 2017 r.

W ocenie Sądu zachodzą przesłanki ustanowienia rozdzielności majątkowej między stronami z dniem wytoczenia powództwa przez M. S. (2) to jest z dniem 17 marca 2017 r. W tej dacie bowiem strony żyły już w rozłączeniu i każda z nich sama podejmowała decyzje finansowe. Małżonkowie nie dzielili się między sobą swoimi dochodami, a każdy z nich utrzymywał się samodzielnie ze swojego wynagrodzenia za pracę lub prowadzonej działalności gospodarczej. Małżonkowie po tej dacie podejmowali także samodzielne decyzje dotyczące majątku wspólnego, bez konsultacji ze współmałżonkiem.

Należy uznać, że M. S. (1) nie przedstawił wystarczających dowodów potwierdzających, iż zachodzi wyjątkowy wypadek przemawiający za ustanowieniem tej rozdzielności z dniem wcześniejszym niż data wytoczenia powództwa. Domagał się on ustanowienia rozdzielności z datą 1 marca 2017 r. Tymczasem, nie dał nawet możliwości weryfikacji

własnych decyzji finansowych podejmowanych w spornym okresie – między 1 a 17 marca 2017 r. Pomimo bowiem żądania Sądu (zarządzenie k. 80) nie przedstawił dokumentów w postaci wyciągów z posiadanych przez niego rachunków bankowych oraz Kasy S., z których wynika stan środków finansowych oraz wykaz operacji bankowych w tym okresie oraz informacji o zaciąganych zobowiązaniach finansowych w 2017 r. Zgodnie z treścią art. 233 § 2 k.p.c. Sąd miał możliwość oceny, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu. Zdaniem Sądu taka postawa procesowa M. S. (1) powinna być oceniona negatywnie, w sytuacji, gdy oczekiwał on jednocześnie analogicznych dokumentów od M. S. (2), które ona na zarządzenie Sądu przedłożyła.

Argumentem, na jaki powoływał się powód uzasadniając żądanie daty wstecznej, było zawarcie przez M. S. (2) umowy najmu lokalu mieszkalnego i opłacenie czynszu najmu tego lokalu za cały rok z góry. Tymczasem, wymaga zaznaczenia, że z uwagi na roztanie stron i konieczność zapewnienia nie tylko powódce, ale też małoletniemu B. S. miejsca zamieszkania, wynajęcie tego lokalu nie było żadną czynnością zbędną, ani zmierzającą do trwonienia majątku wspólnego. M. S. (1), jako zobowiązany do zapewnienia małoletniemu środków utrzymania i tym samym miejsca zamieszkania, powinien rozumieć potrzebę uczestniczenia w uiszczaniu opłat za lokal najmowany na potrzeby małoletniego.

W ocenie Sądu w okresie poprzedzającym wniesienie pozwu przez M. S. (2) nie nastąpiły żadne istotne z punktu widzenia ustanowienia rozdzielności majątkowej działania, a data 17 marca 2017 r. jest i tak datą przypadającą na bardzo krótki okres po rozstaniu stron. M. S. (1) nie wykazał, aby przed tą datą małżonkowie nie potrafili się porozumiewać w ważnych sprawach dotyczących wspólnego majątku.

Aktualnie, w ocenie Sądu, prawidłowe wykonywanie przez małżonków zarządu majątkiem wspólnym jest niemożliwe. Faktycznie każdy z małżonków prowadzi oddzielne gospodarstwo domowe, we własnym zakresie i własnymi środkami zaspokaja swoje potrzeby. O braku porozumienia pomiędzy stronami świadczy też okoliczność, że do ustalenia alimentów należnych małoletniemu dziecku stron doszło sądownie w toku sprawy rozwodowej, nie zaś na podstawie zgodnych ustaleń. Strony nie mają żadnych wspólnych zobowiązań finansowych. Mając na uwadze fakt, że obecnie nie ma szansy na to, aby małżonkowie S. nadal tworzyli rodzinę, a także zważywszy na to, że każdy z nich jest samodzielny pod względem finansowym, zasadne jest ustanowienie rozdzielności majątkowej stron.

Na marginesie można zauważyć, że Sąd w sprawie o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej nie bada, jakie okoliczności doprowadziły do separacji stron, ani nie ustala, czy i które z małżonków ponosi winę w rozkładzie pożycia małżeńskiego. Jednakże zeznania stron w tym przedmiocie świadczą o głębokim konflikcie pomiędzy nimi.

W niniejszej sprawie, mając na uwadze powyższe spostrzeżenia, zniesienie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami nie pozostaje także w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Strony zgodnie przyznały, że nie tworzą już rodziny, pozostają w głębokim konflikcie. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, że wspólność ustawowa majątkowa małżeńska przestała służyć dobru założonej przez małżonków rodziny (zob.: wyrok SN z dnia 6 listopada 1972 roku, III CRN 250/72).

Zdaniem Sądu nie zachodzą jednak żadne wyjątkowe okoliczności, które stanowiłyby o potrzebie orzeczenia tej rozdzielności w dacie poprzedzającej dzień wytoczenia powództwa. Sam fakt życia w rozłączeniu nie stanowi samoistnej przesłanki ustanowienia rozdzielności z datą wsteczną. Ustalony w toku postępowania stan faktyczny nie pozwala na uwzględnienie w całości żądania powoda M. S. (1).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 52 § 1 k.r.o., Sąd ustanowił rozdzielność majątkową małżeńską stron z dniem wytoczenia powództwa przez M. S. (2), tj. z dniem 17 marca 2017 r., o czym orzeczono w punkcie 1. sentencji wyroku.

Dalej idące żądanie M. S. (1), tj. zniesienia wspólności majątkowej z datą wsteczną od dnia 1 marca 2017 r. podlegało oddaleniu jako niezasadne (punkt 2. sentencji wyroku).

O wzajemnym zniesieniu kosztów procesu między stronami orzeczono w punkcie 3. wyroku na zasadzie art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. Strony postępowania wygrały sprawę w jednakowym stopniu (Sąd uwzględnił powództwo o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej, oddalając je w części dotyczącej ustanowienia jej z datą wsteczną) oraz poniosły koszty procesu w podobnej wysokości (wynagrodzenia pełnomocników obu stron + opłata od pozwu), w związku z czym – w ocenie Sądu – istniały przesłanki do zastosowania reguły wynikającej z art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. Z uwagi na charakter sprawy trudno jest jednoznaczna ocena co do stopnia wygranej i przegranej każdej ze stron. W ocenie Sądu zasadne jest przyjęcie równego stopnia wygranej/przegranej każdej ze stron.